**Kirjallinen kysymys KK 452/2024 vp**

**Henrik Wickström r**

# Kirjallinen kysymys HUS-yhtymän tilanteen arvioimisesta

**Eduskunnan puhemiehelle**

Sote-uudistuksen toimeenpanon jälkeen vastuu Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin erikoissairaanhoidosta siirtyi HUSille. Niin sanottu Uudenmaan erillisratkaisu luotiin turvaamaan HUSin olemassaolo. HUSin jakamisen katsottiin voivan heikentää erikoissairaanhoitoa sekä Uudellamaalla että koko maassa, koska HUSilla on useita kansallisia erityistehtäviä. Lisäksi HUSilla on tärkeä rooli tutkimuksessa, joka sekin olisi ollut vaarassa kärsiä HUSin jakamisesta.

HUSin laajat säästötoimet ovat herättäneet huomiota viime aikoina. Viime viikolla HUS ilmoitti, että 280 työntekijää menettää työnsä osana näitä säästötoimia.

Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsinki omistavat HUSin, mutta omistajien välinen yhteistyö on ollut eripuraista varsinkin erikoissairaanhoidon kustannusten osalta. Erimielisyydet ovat hankaloittaneet HUSin toiminnan suunnittelua. Tämän lisäksi HUSilla on valtava hoitovelka koronapandemian jäljiltä, ja Valvira on kritisoinut laittoman pitkiä hoitojonoja.

On selvää, että erillisratkaisu ei toimi parhaalla mahdollisella tavalla. HUSin säästötoimet aiheuttavat paljon huolta uusimaalaisten keskuudessa. Kun voimavaroja keskitetään pääkaupungin suurimpaan sairaalaan, hoito huononee muilla alueilla. Esimerkiksi Lohjan sairaalan leikkaussalivalmiutta heikennetään, mikä tarkoittaa sitä, että Helsingin ja Turun välillä ei enää ole leikkaussairaalaa. Valmiuden kannalta tämä on hyvin ongelmallista.

HUSin ongelmilla on vaikutusta koko maahan, ja sen takia hallituksen on toimittava tilanteen helpottamiseksi. Laajat leikkaukset ovat heikentäneet HUSin mainetta työnantajana, ja tällä on kielteinen vaikutus koko hoitoalaan.

Hallituksen pitäisi harkita konkreettisia toimia HUSin tilanteen parantamiseksi. On esimerkiksi ehdotettu, että HUSin velvoite alijäämänsä kattamiseen siirrettäisiin vuodesta 2025 vuoteen 2026, mikä vastaisi muiden hyvinvointialueiden tilannetta. Hallituksen tulisi myös aloittaa selvitys valtion mahdollisuuksista rahoittaa suoraan HUSin kansallisia erityistehtäviä.

Uudenmaan erillisratkaisua pitää parantaa. Hyvinvointialueiden on voitava vaikuttaa enemmän erikoissairaanhoidon järjestämiseen. Tällä hetkellä hoitoketjut eivät toimi siten kuin niiden pitäisi, ja osaoptimointia tapahtuu sekä HUSissa että asianomaisilla hyvinvointialueilla. Tilanteen ratkaisemiseksi on asetettava työryhmä selvittämään, miten HUSin ohjausta voitaisiin tehostaa ja koordinoida nykyistä paremmin.

Valmis
5.0

**Kirjallinen kysymys KK 452/2024 vp**

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Aikooko hallitus asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida Uudenmaan erillisratkaisua ja jonka tavoitteena on ehdottaa toimenpiteitä terveydenhuollon parantamiseksi Uudellamaalla, ja*

*aikooko hallitus siirtää HUSin velvoitteen alijäämänsä kattamiseen vuodesta 2025 vuoteen 2026?*

Helsingissä 2.12.2024

Henrik Wickström r